

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ระหว่างบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ระหว่างสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน

4. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน แตกต่างกัน

2. โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดของการวิจัย ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) และมาตรฐานด้าน ผลผลิต (Output)

2. ประชากร ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 (โรงเรียนที่ สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) จำนวน 920 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 900 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบ หลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเครชีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 271 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน ครูผู้สอน จำนวน 262 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย ปรับปรุง พัฒนาจากวิทยานิพนธ์ของ จรรโลง ธนภักฎญา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 46 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 271 ฉบับ ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 271 ฉบับ (ร้อยละ 100) จากนั้นดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป

หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน โดยใช้ t-test (Independent Samples) และเปรียบเทียบการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขนาดโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี สตีวเคน นิวแมนคูลส์ (Student – Newman – Keuls) โดยกำหนดค่าแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ของผู้ตอบแบบสอบถามตามมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน โดยการแจกแจงความถี่

6. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1.1.2 ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1.2.2 โรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ

1.2.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลผลิต(Output) มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เมื่อพิจารณาการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามมาตรฐานคุณภาพทั้ง 3 ด้าน จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามของสถานศึกษาทุกขนาด มีข้อควรนำมาพิจารณา ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านปัจจัย (Input) เห็นว่า

4.1.1 ควรมีการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับครูทุกคน

4.1.2 ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

4.2 ด้านกระบวนการ (Process) เห็นว่า

4.2.1 ควรมีการบำรุงขวัญ ส่งเสริมกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น อย่างสม่ำเสมอ

4.2.2 การจัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ควรมีลักษณะการจัดแบบบูรณาการ

4.2.3 ทิมนำ และทิมประสาน ควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ

4.3 ด้านผลผลิต (Output) เห็นว่า แนวโน้มของปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนในอนาคต ได้แก่

4.3.1 ปัญหาการสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

4.3.2 ปัญหากระแสนิยม

4.3.3 ปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

7. อภิปรายผล

การปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และได้นำเอานโยบายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสามัญศึกษา ไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมตามมาตรฐานคุณภาพ อีกทั้งในแต่ละสถานศึกษามีการทำแผนปฏิบัติการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้ระบบการทำงานมีกรอบทิศทางที่ชัดเจน การกำกับ นิเทศติดตามผลการทำงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2545 : 226) ที่ว่า การนำแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรมาใช้ในองค์กรให้เกิดผลในทางปฏิบัติ องค์กรนั้นจะต้องดำเนินการประกาศนโยบายคุณภาพ (Quality Policy) และกำหนดระบบงานขององค์กรให้มีกิจกรรมที่มุ่งคุณภาพงาน เพื่อให้ได้คุณภาพของผลงาน (Quality Products) ในทุกขั้นตอนของกิจกรรมจะเน้นปรับปรุงคุณภาพของการทำงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้สถานศึกษาทุกแห่งได้มีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพงานอยู่เสมอ จึงทำให้ระดับการประกันคุณภาพทุกมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพศิริ จันทร์ทอง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอกแรกของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 3-4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มมาตรฐาน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการพัฒนาเด็กนักเรียนทุกด้าน จึงได้มีการวางแผนปฏิบัติร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยคณะครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่าย ร่วมกันดำเนินงาน และผู้บริหารโรงเรียนได้นำเอากระบวนการบริหารที่เป็นระบบและใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมาย เพื่อพิจารณาทางเลือกในการดำเนินการอย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายของหน่วยงานเหนืออย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม ไม่

แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษานั้นสถานศึกษาทุกแห่งมีหลักการดำเนินงานเหมือนกันหมด นั่นคือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย แผนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพที่สามารถตรวจสอบและเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เวียงชัย ราชฤทธิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลผลิต (Output) มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) ไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนครูและจำนวนนักเรียนมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกันมากนัก และภาระงานของครูมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้การปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครูน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแต่มีภาระงานที่ต้องปฏิบัติเท่ากันกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ทำให้การปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านผลผลิต (Output) มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

4. เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามมาตรฐานคุณภาพทั้ง 3 ด้าน จากความทึดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามของสถานศึกษาทุกขนาด มีข้อควรนำมาพิจารณา ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านปัจจัย (Input) เห็นว่า ควรมีการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับครูทุกคน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ

การปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบทบทวนระบบการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุมดังกล่าว นอกจากจะจัดภายในสถานศึกษาแล้วควรจัดระดับศูนย์เครือข่ายของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทำงานของครูผู้ปฏิบัติงานอีกด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เห็นว่า การจัดทำระบบข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียน ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ สามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างสถานศึกษาหรือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.2 ด้านกระบวนการ (Process) เห็นว่า การจัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ควรมีลักษณะการจัดแบบบูรณาการ เช่น การสร้างเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงปรารถนา ควรสอดแทรกในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนทุกรายวิชา ในด้านครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ต่อนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ควรได้รับการบำรุ งขวัญ ส่งเสริมกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติอย่างสม่ำเสมอ ส่วนการประสานสัมพันธ์ ระหว่างครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ส่วนการประสานสัมพันธ์ระหว่างครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคล อื่นที่เกี่ยวข้องควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ บุคลากรในทีมนำ และทีมประสาน ควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลทุกระยะ เพื่อจะได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุง การทำงานให้ดีขึ้น

4.3 ด้านผลผลิต (Output) เห็นว่า มีแนวโน้มของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับ นักเรียนในอนาคตหลายประการ ประการแรก ปัญหาสิ่งเสพติด มีนเมา หลังจากที่รัฐบาลได้ ประกาศสงครามเพื่อเอาชนะยาเสพติด ได้มีการจัดทำโครงการ กิจกรรม มาตรการป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในทุกภาคส่วนของสังคม อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้ปัญหาเสพติด ประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะยาบ้าลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่สถานการณ์เช่นนี้ทุกฝ่าย ไม่ควร นิ่งนอนใจ เพราะมีข่าวจากสื่อสารมวลชนที่มีการจับกุมยาเสพติด รายใหญ่ ๆ ทั้ง ภายในประเทศ และมีผู้พยายามลักลอบนำเข้าอยู่เสมอ ๆ แสดงว่ายังมีผู้ค้าและผู้เสพจำนวนมาก หนึ่งในที่ยังหลงเหลืออยู่ ซึ่งพร้อมที่จะเป็นผู้ขายเครือข่ายในระดับผู้เสพและผู้ค้าต่อไป และยังมี ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นในหมู่ของเด็กเยาวชน นั่นคือ มีแนวโน้มว่าเยาวชนได้หันมาสูบบุหรี่

คืมสุราเบียร์ หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างอื่นเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ประกอบการ สถานเริงรมย์ต่าง ๆ จะต้องให้ความร่วมมือ สอดส่องดูแล และร่วมกันปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการห้ามจำหน่ายสุรา และบุหรี่แก่เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ อย่างเคร่งครัด ประการที่สอง กระแสบริโภคนิยม ปัจจุบันนี้นักเรียนบางส่วนมีความคิด และการกระทำที่นิยมชมชอบการใช้จ่ายและการบริโภคที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเกินตัว ขาดนิสัยการประหยัดและการออม นิยมใช้สิ่งของที่มียี่ห้อดัง ราคาแพง นิยมแฟชั่นของวัยรุ่นสมัยใหม่ ซึ่งความคิดและการกระทำดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการไหลบ่าของกระแสวัฒนธรรมผ่านการสื่อสารในยุคโลกไร้พรมแดน และประการสุดท้าย คือ ปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน หรือปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของนักเรียน เป็นปัญหาที่ครู และผู้ปกครอง จะต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่นักเรียนและบุคลากรของตนเอง จะต้องร่วมกันรณรงค์สร้างค่านิยม วัฒนธรรมอันดีงามเกี่ยวกับเรื่องเพศ การมีคู่รัก การมีคู่ครอง ตามกรอบประเพณีอันดีงามของไทย และจะต้องชี้ให้นักเรียนและบุคลากรมองเห็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่อยู่ในภาวะที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม หรือการชิงสุกก่อนห่ามตามคำพังเพยของไทยเราอีกด้วย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมทุกมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนให้มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยข้อเสนอแนะดังนี้

8.1.1 ด้านปัจจัย (Input) โรงเรียนควรจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับครูทุกคน และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน

8.1.2 ด้านกระบวนการ (Process) ควรมีการบำรุงขวัญ ส่งเสริมกำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น อย่างสม่ำเสมอ และในการจัดทำโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

นักเรียน ควรมีลักษณะการจัดแบบบูรณาการ อีกทั้งบุคลากรในทีมนำ และทีมประสาน ควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ

8.1.3 ด้านผลผลิต (Output) ควรเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งได้แก่ ปัญหาการสูญบุหรี การค้ำเครื่องค้ำที่มีแอลกอฮอล์ ปัญหากระแสบริโภคนิยม และปัญหาเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

8.1.4 ในทางปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะต้องมีการประเมินมาตรฐานทุกปี เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขในแต่ละปี จึงจะสามารถทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นที่เชื่อถือ ขอมรับของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยขยายขอบเขตให้กว้างขึ้น ได้แก่ จังหวัด เขตการศึกษา ภาค เป็นต้น เพื่อให้ทราบข้อสรุปโดยรวม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 3-4

8.2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการปฏิบัติการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น